

ARKIVERINGEN AF DET INFRA-HUMANE OG DET INFRA-ORDINÆRE

KONCEPTUELLE STRATEGIER I PAMFLETTERNE
FRA C.I.R.K.A. OG SAMLINGEN

>

Den franske forfatter Georges Perec skriver i sin indledning til sit posthumt udgivne værk *L'infra-ordinaire* (1989), at "ce qui se passe vraiment, ce que nous vivons, le reste, tout le reste, où est-il ? Ce qui se passe chaque jour et qui revient chaque jour, le banal, le quotidien, l'évident, le commun, l'ordinaire, l'infra-ordinaire, le bruit de fond, l'habituel, comment en rendre compte, comment l'interroger, comment le décrire?".¹ Perec deler sin fascination af det hverdagslige med andre avantgardekunstnere fra perioden, f.eks. den fransk-rumænske kunstner Daniel Spoerri, der i sin bog *Topographie Anecdote du Hasard* (1962) udforsker og annoterer genstandene på sit bord i værelse nr. 13 i Hotel Carcassonne i Rue Mouffetard i Paris på en specifik dag og et specifikt tidspunkt for at se hvad genstandene spontant kan vække til live i ham ved beskrivelsen af dem. Genstandene på bordet trækker tråde til Spoerris bekendtskabskreds og dermed indskrives på elegant og humoristisk vis hverdagslivet i kunsten.

I det følgende skal det handle om det åndsbeslægtede lille danske forlag * [asterisk], der siden første halvdel af 00'erne har udgivet en række kunstnerpublikationer, små pamfletter af konceptuelt tilsnit, både af forlagets bagmænd, Lasse Krog Møller og Anders Visti, men også af en række andre kunstnere, bl.a. Jan Bäcklund. Forlaget * [asterisk] synes dedikeret til arkiverings- og kategoriseringsprocesserne, bl.a. arkivering af efemere genstande, uanselige artefakter, der typisk tilhører den hverdagslige sfære og først bliver synlige, når de krydser grænsen ind til kunstsfæren, og løsrives fra deres funktion. I forhold til Georges Perec, hvis hverdagsarkivering i varierende grad tog udgangspunkt i forfatteren selv, er der hos * [asterisk]-folkene tale om en objektivitet i forhold til de indsamlede "spor". En hverdag kan ikke rekonstrueres, derimod finder man serielle arrangementer af relativt ensartede genstande. Disse bøger, ofte relativt uanselige pamfletter, hvori artefakterne er ophobede, er sjældent knyttet til en udadvendt billedkunstnerisk praksis i traditionel forstand, dvs. reproduktioner af værker, bøgerne er dermed små bærbare udstillinger eller i hvert fald konceptuelle helheder, der i sig selv udgør værket. Udover arkiveringen af det hverdagslige, så finder man også en fascination af såkaldt *infracommunikation*, laverestående væseners indbyrdes kommunikation og kommunikation med mennesker.

Både kvantitativt og kvalitativt er de to væsentligste spor i * [asterisk]-foretagendet C.I.R.K.A. og *Samlingen* med henholdsvis ni og ti udgivelser, der kan betegnes som hhv. aspekter af *infracommunikation* og et inventarium af efemere genstande. Trods et konceptuelt grundlag er der betydelig forskel på de to spor og de vil blive behandlet separat i det følgende.

C.I.R.K.A.

C.I.R.K.A. er en forkortelse for *Center for Infracommunikation research, kommunikation og analyse*. "Infracommunikation" (lat. *infra-* + *human*) karakterer noget subhumant, jf. definitionen fra Merriam-Webster: "less or lower than human, *infracommunikation* primates". "Infracommunikation" forklares på en af C.I.R.K.A.-forskernes hjemmesider som "dyrenes kommunikation og meddelelser til mennesker (og hinanden)".² Forkortelsen "c.i.r.k.a." underløber allerede i navnet centrets videnskabelige approach, idet forkortelsen understreger forsøgenes omtrentlighed – modsat den eksakthed man normalt tilskriver de naturvidenskabelige discipliner. Fremfor at betegne C.I.R.K.A.-forskningen som pseudovidenskabelig, bør man måske anskue den som paravidenskabelige eksperimenter (i betydningen *ved siden af*, ikke *imod* videnskaben).

C.I.R.K.A. står som udgiver af en række pamfletter "Meddelelser fra C.I.R.K.A.", der præsenterer foreløbige forskningsresultater fra centret (i stil med *Meddelelser om Grønland*, der publicerede resultater fra polarforskningen). I serien af "Meddelelser fra C.I.R.K.A." er indtil videre udkommet ni numre, nemlig nr. 8, 36, 44, 49, 57, 69, 73, 105 og 119. Den kronologiske rækkefølge er fyldt med manglende (eller ventende) numre og svarer tilmed ikke til den faktiske rækkefølge, idet første publikation i serien, ikke var nr. 8, men derimod nr. 57, der udkom i 2008. I 2009 udkom nr. 73. I 2010 udkom nr. 8, 36, 44, 49, 69 og 119. I 2011 er hidtil, dvs. indtil maj måned, udkommet nr. 105.

Disse små pamfletter bør betegnes som små kunstnerbøger, *artist's books*, af den konceptuelle slags, der normalt er temmelig uprætentiøse i materiel henseende, hvilket også er tilfældet her. I den konceptuelle kunst er det typisk ideen og ikke værket, der er i fokus – om end denne *idé* jo, al tale om dematerialiseringen af kunsten til trods, ikke eksisterer fuldstændig dematerialiseret, men nødvendigvis må have en eller anden form for materiel basis, ofte den uanselige pamflet (som man også ser det hos en konceptuel kunstner som f.eks. amerikanske Lawrence Weiner).

Pamfletterne fra C.I.R.K.A. er billige (standardpris: 45 kr.). Disse små hæfter har et varierende format, det mindste er 9,7 x 13,5 cm., det største 20 x 14 cm. Siderne i pamfletterne er klipset sammen. Omslagene, der hver især har forskellige farver (f.eks. lyseblå, orange eller lyserød), består af følgende oplysninger i samme skrifttype: titel ("Meddelelser fra C.I.R.K.A., Center for infrahuman research, kommunikation og analyse") og nummerering. Omslagene prydes af en illustration, der varierer fra gang til gang. Der er ingen bagsidetekst på nogen af pamfletterne, bortset fra pamflet nr. 57 og 69, hvor hhv. en mus og en abe er trykt i en primitiv computerskabt tegning, hvor de enkelte pixels tydeligt kan ses. Der er ikke gjort noget særligt ud af designet, snarere tværtimod. De små pamfletter er ikke decideret anti-æstetiske, dvs. med en negation af det æstetiske/grafiske, snarere intenderet amatøristiske i æstetisk henseende, hvilket står i kontrast til de professionelt udførte forsøgsopstillinger, der gengives inde i selve pamfletterne.

Forfatternavnene, Lasse Krog Møller og Anders Visti, er kun opført i kolofonen på den sidste side. Der er ikke tale om et anonymt skrift (hvilket straks ville igangsætte den velkendte gætteleg om hvem ophavsmanden eller -mændene var), men der er derimod tale om en bevidst tilbagetrækning fra kunstnerens traditionelle subjektive position til fordel for det nøgterne, videnskabelige og apersonlige etos, der ligger (eller foregiver at ligge) bag udgivelserne. At dette etos som oftest bliver underløbet af den faktiske praksis er så en anden sag.

Meddelelserne fra C.I.R.K.A. falder for mig at se i fire grupper: 1) Evolution, 2) De principielle muligheder for videnstilegnelse, 3) Skrivedskaber og -teknikker, 4) Infrahuman betydningsdannelse i skrift. Dele af den konceptuelle kunst, der er opstået siden 1960'erne, har haft kunsten (kunst som kommunikation) som sit genstandsfelt, men dette er tydeligvis ikke tilfældet her, hvor fokus ligger på infrahuman kommunikation.⁵

I kategori 1 behandles evolutionære aspekter. I pamflet nr. 44 beskrives elefantens evolutionære udvikling. Lasse Krog Møller og Anders Visti står opført i kolofonen som pamflettens forfattere, men selve tekstmaterialet består, uden at dette er krediteret, af den fulde tekst fra opslagene "Elefant" og "elefanter (evolution)" i Den Store Danske Encyklopædi (Gyldendals åbne encyklopædi) samt opslagsordet "Elefant" i den danske version af Wikipedia. I pamflet nr. 119 skitseres, som det lyder, "en rekonstruktion af nogle af de manglende led i evolutionen".⁴ Denne rekonstruktion, betitlet "Prædarwinistisk evolutionslære", foretages ved maskinelt at rekonstruere trinene mellem tegningerne af mennesket og aben i Charles Le Bruns (1619-1690) *De la physionomie Humaine et Animale*.⁵ Le Brun påviser de ensartede træk mellem dyr og mennesker i sine tegninger. Det er en af disse tegninger som anvendes i pamflet nr. 119. Pamfletten består af 40 plancher, hvor planche nr. 1 er aben og planche nr. 40 er mennesket. Pamfletten kan anvendes som en slags *flipbook* (med illustrationerne på højre side og en blank venstreside), hvor der morfes mellem abe og menneske.⁶ Begge pamfletter er baseret på readymade-materiale, men kun i pamflet nr. 119 sker der en rekontekstualisering og faktisk anvendelse af materialet, hvilket adskiller dem i kvalitativ henseende, idet morfingideen er interessant udført, hvorimod elefantpamfletten kun reproducerer en allerede foreliggende viden uden at gøre noget ved den.

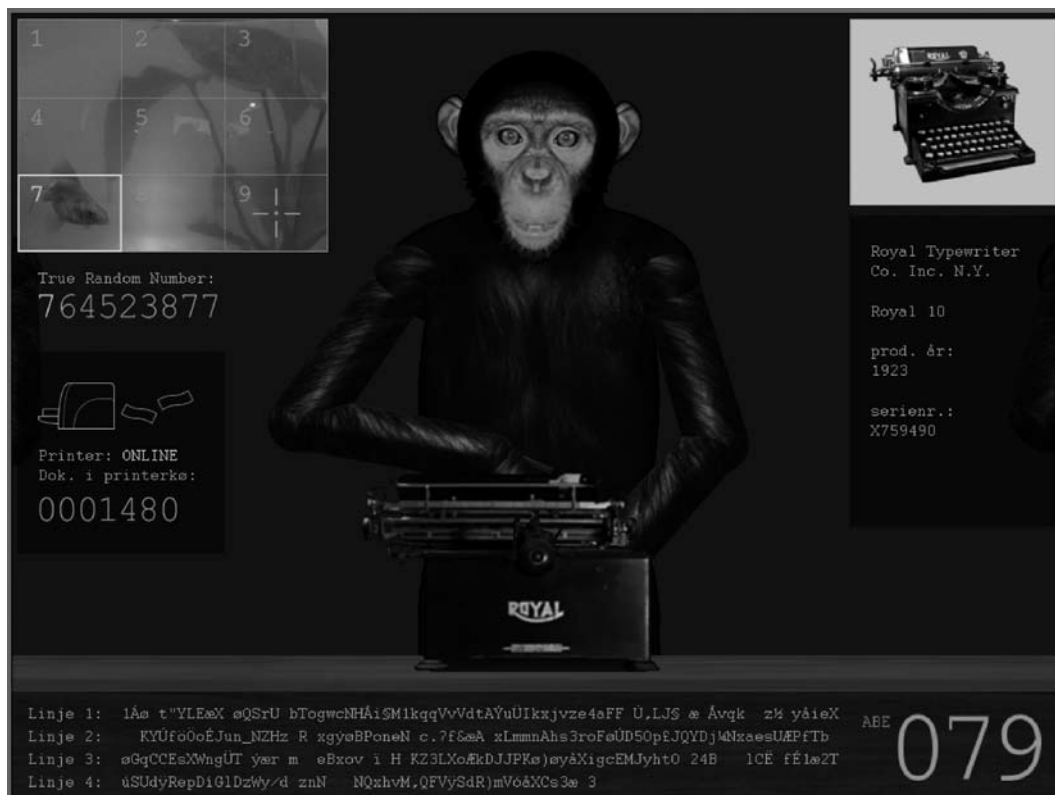
I kategori 2 fokuseres der på hvad begrebet "viden" dækker over. Indtil videre rummer denne kategori kun pamflet nr. 49, hvis titel er: "Hvad vi ved om det vi ved og

det vi ikke ved". Pamflet nr. 49 foregiver at være et formidlingsresultat af et "(...) fra højere instanser og bevilgende myndigheders side udtalte ønske om at se disse resultater udmøntet i et formidlingsmateriale, der vil kunne finde anvendelse i formidlingen af centerets arbejdsområder over for en bredere offentlighed" (upag.). De enkelte sider ligner fotografier af en skærm, hvor teksten står med hvid og let sløret skrift på en grumset sort baggrund. Teksten, der flimrer på skærmen, fortæller om det vi ved, at vi ved, og det vi ved, at vi ikke ved, og det vi ikke ved, at vi ikke ved og det vi gerne vil vide noget mere om og det vi ikke vil vide noget mere om (overhovedet) og det vi ikke ved, at vi ved og det vi tror, vi ved at vi ved, men som vi ikke ved, at vi ikke ved noget som helst om alligevel. Som den foregående sætning antyder (hvor jeg har forsøgt at simulere effekten af de transmitterede udsagn, der er delt op i mindre og uoverskuelige blokke), så skaber formidlingsmaterialet selvsagt mere forvirring end afklaring, fordi det er den samme grundstamme af ord ("vi", "ved", "ikke", "noget om"), der varieres uden at der sker en præcisering eller konkretisering af meta-niveauet. Pamfletten afsluttes først med et punktum på tredjesidste side, på næstsidste side kommer to punktummer og på sidste side endelig tre punktummer, et tankevækkende *prik prik prik* ... Tænk lige over det. I formidlingsøjemed illustreres udsagnene af nogle kulørte og ofte noget amorfe og farvestrålende figurer, hvilket kan læses som en besk, men også morsom kritik af forestillingen om at komplekse sammenhænge nødvendigvis kan reduceres til simple og kulørte grafiske størrelser.

I kategori nr. 3 finder man håndens maskinelle forlængelse, repræsenteret ved skrivemaskinen og Qwerty-systemet (fordelingen af bogstaver, tal og tegn på tastaturet) i pamflet nr. 36 og 8. For at tage sidstnævnte pamflet først, så fortælles her historien (formentlig sammenklippet af kilder fra internettet) om, at Qwerty-systemet blev opfundet for at undgå (eller blot formindske risikoen for) sammenfiltrering af skrivemaskinents tangentarme, idet bogstaver, der ofte skrives efter hinanden, blev placeret i hver sin side af tastaturet. Men Qwerty har fortsat været normen (med lokale varianter, såsom den franske Azerty og den tyske Qwertz) for tastaturer, selv efter opfindelsen af kuglehovedskrivemaskinen og PC'en. Hvad der forekommer en "naturlig" fordeling er således en historisk konstruktion, der blot har vundet kampen mod konkurrerende systemer, ikke mindst systemet Dvorak, der havde et højere fokus på effektivitet, hastighed og ergonomiske aspekter, men ikke var i stand til at udkonkurrere Qwerty-standarden. Som en kommentar, gennemskriver Møller & Visti teksten om Qwerty og Dvorak *med* Dvorak-systemet, hvilket selvsagt resulterer i en fuldstændig nonsensisk tekst, hvis overskrift kun skal citeres: "Åæøpyf" (opr. "Qwerty"). Som en gimmick kan to sider foldes ud, hvor Qwerty som Dvorak-tastaturet er afbildet grafisk. I pamflet nr. 36 afbildes en række skrivemaskiner (Brother Deluxe 220, Gossen Tippa, Olivia Letera 22, Royal Portable, SCM Skyriter m.fl.), hidrørende fra 1923-1989. Her er tale om en materialefascination, der ikke er uden et vist nostalgisk islæt, idet maskinerne er overflødiggjorte af den teknologiske udvikling. Modsat vinylpladerne kan skrivemaskinerne ikke se frem til en lignende revival. Overflødiggørelsen forvandler disse skrivemaskiner til æstetiske objekter, skulpturelle størrelser, der ikke længere har nogen praktisk funktion.

Kategori 4 omfatter fire pamfletter (nr. 57, 69, 73 og 105), der på forskellig vis fokuserer på det, der i nr. 105 betegnes som "animalsk genereret infrahuman tekstproduktion" og ikke mindst fortolkningen af denne animalske *écriture*. Disse fire pamfletter er for mig at se de mest interessante i C.I.R.K.A.-serien og jeg vil give dem ekstra bevågenhed i det følgende.

I pamflet nr. 69, "Abernes skrift. C.I.R.K.A. Forsøgsoptilling No. 137c", er der dog kun, som titlen angiver, tale om en *forsøgsoptilling*, der skal forsøge at bevise det, der på engelsk betegnes som "the infinite monkey theorem", altså hypotesen om at et uendeligt antal aber ved et rent og skært tilfælde, der med usvigelig sikkerhed vil lade vente længe på sig, vil producere Shakespeares samlede værker, hvis blot de hamrer længe nok i tasterne.⁷ Forsøgsoptillingen er optrykt i denne pamflet. 100 aber skal skrive på 100 skrivemaskiner i 100 år. En Carassius Auratus (Rød Slørhale) bliver, grundet dets korte hukommelses, anvendt som tilfældighedsgenerator, da forsøgsoptillingen bliver afprøvet i forbindelse med udstillingen "Ophobning og organiseret kaos" (fællesudstilling Koh-i-noor) på Den frie udstillingsbygning i København. De digitale abers arbejde kunne beses, idet printerne løbende printede resultaterne ud. Udstillingen løb dog kun en lille måned (8. januar – 30. januar 2011) og ikke de proklamerede 100 år, hvor det i sidstnævnte tilfælde ellers havde været op til kunstnernes børne- eller oldebørn at vurdere materialet. Efter stikprøver fra selve udstillingen at dømme, må det betragtes som

overvejende usandsynligt, at blot af en flig af Shakespeares værker blev produceret her. Beskedne 4000 sider blev udskrevet og man kan tvivle om blot en enkelt Shakespeare-sonet skulle have sneget sig ind mellem abeskriftens mere uudgrundelige formuleringer? Man kan dog vist, uden at have set materialet, svare: *næppe*, eftersom chancen for at ramme rigtigt ved f.eks. de første tyve tegn af *Hamlet* er beregnet til at være 1 i forhold til 19,928,148,895,209,409,152,340,197,376.⁸

Under alle omstændigheder hamrede de computeranimerede aber løs på tastene med en ufortrøden, men også noget mekanisk entusiasme. Med sans for detaljen var skrivemaskinens navn, modelnavn, produktionsår og serienummer angivet, selvom aben jo blot er en metafor for en aleatorisk og uendelig skriftproduktion, dvs. et vilkårligt antal bogstaver ad infinitum og den faktiske skrivemaskinemodel jo ligegyldig ift. det konkrete valg af taster. Der findes flere eksempler på, at man har lavet konkrete forsøg med rigtige aber, ikke på C.I.R.K.A., men andre steder, hvor kunstprojekter og naturvidenskab har samarbejdet. Disse rigtige aber opførte sig dog aggressivt over for skrivemaskinen og/eller havde en forkærlighed for nogle få taster og slog ikke, som påkrævet, med vilkårlig og interesseløs koncentration i tastene.⁹ Resultatet af denne litterære monkey business blev i 2002 publiceret som *Notes towards the complete works of Shakespeare*, en fem sider lang tekst skrevet af seks aber, der havde en udpræget forkærlighed for bogstavet "s" (som i Shakespeare...).

I pamflet nr. 57 finder man ikke mekaniske aber, men derimod et eksempel på det, der betegnes som "animalsk/mekanisk tekstgenerering" (upag.). Der nævnes i forbifarten, at tilsvarende forsøg er foretaget med andre dyregrupper, hvis latinske navne nævnes, bl.a. *felis silvestris catus* (huskat)¹⁰ samt studier af "boglusens vandringer gennem forskellige litterære værker" (de såkaldte *Liposcelis terricolas Læsninger*). Pamfletten er en dokumentation og analyse af et forsøg, der fandt sted som en del af messen for litteratur og småforlag Verbale Pupiller i Århus i 2007. Forskningsdesignet inkluderer en feltinddelt bogstavsplanche som musene bevæger sig rundt på, hvilket registreres af en computer, der er forbundet til en printer, hvor musenes bevægelser rundt i alfabetet printes ud. I pamfletten er optrykt otte ark af 50 linjer hver, hvor musenes skrift står på venstre side og hvor analysen af udvalgte ord og/eller sætninger står på højre side. Som helhed er der tale om lange linjer af tilsyneladende nonsensisk skrift:

I denne linje optræder ordet "jalla", hvilket af forskernes beskrives som mellemstlig slang, hvilket frit oversat betyder "skynd dig", eller "kom nu". C.I.R.K.A.'s forskere forklarer dette ord på følgende vis: "Denne ytring tolkes som et forsøg på at tale direkte til centrets forskere. Vores mus har udtrykt sig forholdsvis klart, men på grund af det omstændelige arbejde med at oversætte musenes tekst, er disse henvendelser først tydelige nu. Vi må anstrenge os for at etablere en forsøgsopstilling, der ikke giver musene indtryk af at tale ud i intet" (upag.). Viljen til (over)fortolkning er stor. Der anes referencer til bl.a. tyrkisk lovgivning, hundekennelforeninger og den aktuelle danske kunstscene. Ordet "orddyb" forklares på følgende vis: "Denne meddelelse emmer af en sær poetisk dybde. Forskerteamet holder sig respektfuldt fra at udlægge denne meddelelses åbne og poetiske ekko". Men der er ikke kun poesi, men derimod også revolutionære budskaber såsom "Ryd Sys brdr" og dialekter såsom vendelbomål, hvilket, for sidstnævntes tilfælde, får forskerne til at undre sig: "Musen har et højt aktivitetsniveau på alle tider af døgnet. Derfor undrer dette søvnløse, langmodige, nordjyske statement forskerteamet". De mange forekomster af tilsyneladende volapyk får forskerteamet til at konkludere, at man registrerer "en mængde meddelelser, der benytter sig af sprog og dialekter uden for vores egne kulturelle ramme" (upag.) og at man ikke har taget højde for skrift på andre sprog end centerets hovedspor (dansk) og nært beslægtede.

I pamflet nr. 73, "Den herskende Abe – C.I.R.K.A.", finder man *rotternes skrift*.¹¹ Der er, som det anføres, tale om en udvidet version "hvad angår empiri og teknologi" (upag.) og forsøgsdyrene er nu rotter, *rattus norvegicus*, for at forhindre en empati mellem forsøgsobjekter og forskere, en empati, der allerede var synlig i den tilnærmelsesvis antropomorficerende analyseobjektet i pamflet 57. Lakonisk noteres der følgende: "Evolutionssykologien forklarer os, at menneskets generelle frygt for rotter er instinktiv. Vi har konstateret, at dette instinktive forhold er intakt og håber nu på at kunne fremlægge læsninger af rotternes meddelelser uden al for megen empatisk støj". Teknologisk set anvendes en ny staveplanche, der er baseret på tegnstandarden ISO 8859-1.¹² Forsøget, 137b, finder sted (i et ikke nærmere præciseret interval) i november 2008 og (del?)resultatet bliver 45 ark med rotteskrift, der er optrykt i pamfletten efter forsøgsopstillingen. Samtidig med at rotterne bevæger sig rundt på staveplanchen, analyserer to computere løbende kombinationen af bogstaver:

Vi havde forestillet os, at hvis vi systematisk anvendte rotternes tekstproduktion som søgestreng i søgeportaler og leksika på internettet, kunne vi associere sidelæns, baglæns og på hovedet i forhold til den producerede tekst og dermed fange og begribe meddelelser og indhold, der lå udenfor vort egent vidensrepertoire. Det viste sig at være fuldstændigt korrekt" (upag.)

En første og yderst tentativ fortolkning af rotternes skrift viser sig at ende som en parodi på enhver tekstanalyses potentielt monstrøse karakter. Analysen af denne "animalisk genere[de] infrahuman[e] tekstproduktion" i pamflet nr. 105, *Si si SI S I* når ikke længere end til de to første bogstaver i første linje. En linje, der i sin helhed, lyder sådan her:

"SI " B " NHHÇLÇHMNWXÅPWXASWXZÆÄSØPßFGHIU".

Pamflettens forfattere bemærker i forordet til nr. 105, at man kender til 6-7000 sprog på verdensplan, hvortil føjes følgende: "Dette sammenholdt med det forhold, at centrets medarbejder besidder et forholdsvis begrænset kendskab til størstedelen af disse sprog, indikerede at det samlede analyseresultat ville kunne fremstå som et blot ufuldstændigt og ikke fuldt ud dækkende resultat af SI's mulige betydningspotentiale." Bag bemærkningen ligger en utopisk (og selvsagt imbecil) forestilling om den totale fortolkning af bogstaverne "SI", men dette kræver, noterer forskerne, flere forskningsmidler. Et foreløbigt udkast er der dog gjort i selvsamme pamflet, hvor bogstaverne "SI" betegner grammatikalske termer, et køkkenredskab, et bjerg (Mount Si), Staten Island, kunstig intelligens, Smithsonian Institute, et politisk parti fra Argentina (Solidaridad e Igualdad), sexual intercourse, self-injury og meget mere. I alt 73 siders tekst inkluderende 51 opslagsord. Opslaget til ord nr. 51, "Sub-Inspector", der betegner en

stilling inden for det indiske politi, stopper abrupt efter syv linjer i ordet "po-" (som i police), hvilket er med til at understrege det tentative og utopiske i forsøget.

Det skal blive spændende i hvilket retning C.I.R.K.A.-forskernes eksperimenter i fremtiden vil bevæge sig. Genskrivningen af Shakespeare eksisterer vist mestendels som en utopi, mere interessant forekommer det at skrive en ny Shakespeare, dvs. at skabe et rum for den potentielle tekst: "Efterfølgende er den anseelige mængde af potentiel tekst, således klar til komparative studier og sammenholdninger med alle verdens eksisterende tekster, og spekulationer om fremtidige tekster." (pamflet nr. 69, upag.). Ordet "tekst" er formentlig valgt med omhu – der er netop ikke tale om *litteratur*, men om tekst, der måske nok kan besidde visse underliggende narrative strukturer, men ikke skal vurderes på litteraturens præmisser. Her skriver C.I.R.K.A.-forskningen sig ind i en avantgardetradition, hvor forhåbningerne til det aleatoriske eksperiment hos f.eks. Tristan Tzara og de dadaistiske brødre i ånden eller hos de tidlige datamaskinepoeter i 1960'erne¹⁵ har været store, om end de teknologiske forudsætninger først nu synes klar. Ligeledes skal det også blive interessant at se, om C.I.R.K.A.-forskerne vil skippe utopien om den totale tekstanalyse af den "animalsk genere[de] infrahuman[e] tekstproduktion", der i pamflet nr. 105 ikke nåede længere end til de første to bogstaver. Umiddelbart synes tekstpotentialet i den ikke-menneskelige skrift- og betydningsproduktion at være betydeligt større i de computergenerede eksperimenter end i dyrenes skriftliv, om end det i sidstnævnte har en selvstændig funktion at fortolke dyrenes kommunikation med menneskene og hinanden.

SAMLINGEN

En anden del af * [asterisk]-publikationerne er *Samlingen*-serien, der er udkommet i perioden 2002-2008. Modsat meddelelserne fra C.I.R.K.A. er det udelukkende Lasse Krog Møller, der signerer denne serie, der mestendels inkluderer små ensartede pamfletter i forskellige farver. Titlen er begrænset til ordet "*Samlingen*" efterfulgt af afdelingens navn, f.eks. *Afd.: fcgt* eller *Afd.: fds*. Hvor Meddelelser fra C.I.R.K.A. præsenterede aktuel forskning inden for det infrahumane felt, så er der med *Samlingen* (hvortil tilføjes den relevante forkortelse) tale om subspecialiserede afdelinger. Her er ikke tale om produktion af mening (infrahuman kommunikation eller potentiel skrift), men derimod om arkivering af genstande, der er blevet tabt eller efterladt af andre medmennesker. Aspekter af det som Perec kalder "det infra-ordinære". Denne readymade-strategi kan opdeles i, vil jeg mene, følgende fire (tentative) kategorier: 1) *Skriftlig kommunikation i bredeste forstand* (til andre og/eller sig selv) såsom fundne krusedulletegninger fra bog- og papirhandlere, indkøbslister, sedler, meddelelser, beskeder, breve, sange og andre dokumenter. 2) *Fotografisk materiale* (fundne pas-, portræt- og andre privatfotos). 3) *Fundne beklædnings- og pyntegenstande* (fundne vanter, handsker og hårelastikker). 4) *Andre fundne artefakter* (Bogmærker og cigaretskod).

Der er ikke tale om bearbejdede readymades. Ikke desto mindre sker der en ændring i kraft af den rekontekstualisering af de fundne artefakter, der finder sted. Artefakterne er fjernet fra deres naturlige funktion (f.eks. hårelastikken i en piges hår). Nu bliver de præsenteret serielt, som del af et arkiv, og, til en vis grad, både æstetiseret og samtidig underlagt, idet de mister deres funktion, i gennem hvilken de havde eksisteret usynligt.

Serien blev indledt i 2002 med *A comprehensive illustrated accountion [accounting?] and catalogue, with annotations, of the submarinal investigation at the Oberhafen and Ericusgraben, Hamburg 2002*, hvor undersøiske fund blev udstillet. Året efter fulgte så *Samlingen. Afd.: krldt. Samlingen af krusedulletegninger fra bog- og papirhandlere* (2003), der, som de øvrige hæfter i serien, har en dansksproget titel og gør brug af navnet "Samlingen" samt anvender forkortelser. Herefter udkom der seks hæfter i 2006, et enkelt i 2007 samt 3 hæfter i 2008. 11 stk. i alt. Hæfterne navngives med "Samlingen" efterfulgt af "afd." og den subspecialiserede betegnelse, der ikke kan regnes ud, f.eks. "iks.", idet "iks." står for "*Samlingens afdeling for fundne indkøbssedler fra supermarkeder og andre forretninger*".

Hovedværket i denne serie er utvivlsomt *I skoddenes verden* (2005), der har undertitlen *En feltundersøgelse v/ samlingens afd. fcgt & afd. ufft*. Forkortelsen står for "samlingens afdeling for fundne cigaretskod og samlingens afdeling for utrætteligt fortsatte feltundersøgelser". *I skoddenes verden* (2005) bryder med hæfte-formatet (og har hele 71 sider), men lever op til Samlingens registreringsmetoder, om end det er udvidet med en feltundersøgelse.

Genstandsfeltet for *I skoddenes verden* er en så uanselig og efemer artefakt som cigaretskoddet. Stilistisk set er *I skoddenes verden* noget opstillet grundet de omvendte ordstillinger, fremmedordene og den bureaukratiske poesi, men denne parodi på en feltundersøgelse fungerer, fordi den ikke kun er en parodi, men tillige en udført feltundersøgelse, hvor den specialiserede sprogbrug anvendes i sagens tjeneste. *I skoddenes verden* minder om de klassiske studier af flora og fauna, hvor man tager i felten og samler prøver, som så sidenhen behandles, bestemmes, og katalogiseres. Denne lidt altmodiske tilgang er ikke kun afspejlet stilistisk, men også typografisk i den lidt bedagede font, der er valgt til bogen.

Denne videnskabelige undersøgelse af *skoddenes verden* udgøres af en treleddet størrelse bestående af 1) "Skoddenes morfologiske og habitære forhold", 2) "Feltundersøgelsen" og 3) "Katalogfortegnelse". I første del ligger fokus på skoddenes "habitatskategorier" (dvs. steder, offentlige eller private, hvor skoddenes kan findes) og deres morfologi (skoddenes opbygning). I førstnævnte udpeges otte habitatskategorier (A-H), f.eks. kategori A: "Mødesteder for en social aktivitet i en privat etableret struktur. Oftest betinget af indtagelse af diverse former for drikkevarer" (p. 21). Rygepolitikken effekt kan spores i formuleringer som "de interiore habitaters formindskede diversitet og udbredelse" (p. 22), hvorfor "eksemplarer af de forskellige arter nu først og fremmest i aftrædelsesrum, i potteplanter, på sølbænke og i skrivebordsskuffer" (p. 22). Uden for bygninger hersker "alle skodarters naturlige og mægtige fjende, den kommunalt ansatte gadefejrer", men der findes dog habitater, "små skjulte reservater hvor arterne lever et uforstyrret og upåagtet liv" (p. 23). I forbindelse med morfologien undersøges "deres fysiognomiske fremtræden" (p. 10) og der skelnes mellem hhv. filterarter og filterløse arter, inkl. relevante undergrupperinger såsom "frihåndsrullede" vs. "måtterullede" (hidrørende under "domestisk rullede arter"). Med til morfologien hører også "arternes oprindelse og udvikling" (undergrupperingerne hos de enkelte cigaretmærker, herunder aspekter som potentielt udryddede arter såsom *Craven A*) og de ret præcist beskrevne variationer af trykbevægelsen, når cigaretten forvandles til et skod. Her findes fire varianter og bogens forfatter skriver f.eks. at der "efter al sandsynlighed [er] tale om, at det enkelte skod tilføjes en sammenbøjning eller en sammenpresning ved hjælp af en to-delt, men ikke trykmæssigt ligeligt fordelt, sammenpresning" (p. 10).

I bogens anden del, Feltundersøgelsen, begiver bogens forfatter sig ud for at undersøge skoddenes verden med de obligatoriske metaovervejelser omkring feltundersøgelsens forarbejde, herunder en "indhentet forhåndsviden" vedrørende de indfødte, klimatiske forhold, kommunikation, sprog, mad, kulturelle vaner etc. Der reflekteres f.eks. over hvorvidt sjældne art skal indsamles. Der er *I skoddenes verden* ikke tale om *Det eksotiske Andet*, men snarere om *Det eksotiserede Andet*, dvs. ikke eksotiseringen af Det Fremmede, derimod "eksotiseringen" af Det Mere End Velkendte, det hverdagslige, det så godt som usynlige, der her synliggøres, jævnfør Perec. Teknikker til diskret at samle skodder op bliver beskrevet (f.eks. ved at fingere at snørebandene er gået op). Interaktionen med de indfødte, hvis tale transskriberes onomatopoetisk ("Hardu ikkn cigaratt!"), beskrives og det er tydeligt, at den indfødte næppe har fremstået mere eksotisk for den lidt verdensfjerne forsker end omvendt. Ifm. feltundersøgelsen sker der også en glidning fra et objektivt niveau til et mere subjektivt agerende niveau. Der sker en langsom glidning fra objektivering til følelsesmæssig involvering (under dække af videnskabeligt arbejde, i sagens tjeneste), som man også kan iagttage ifm. musenes skrift nogle år senere (jf. *Meddelelser fra C.I.R.K.A.* nr. 57). Indsamlingsarbejdet resulterer i en narrativ, der befinder sig parallelt med det objektive videnskabelige arbejde:

"Vi har med stort besvær fremdraget eksemplarer fra lyskasser i kategori C, D og G habitater. Vi har siddet i sene nattetimer i kategori F og B habitater, og ført samtaler der indgav os håb om senere at kunne frembringe eksemplarer af et postcoituent skod. Vi har, syntes vi, det kan hævdes, udført et utrætteligt og forbilledligt feltarbejde og kan således nu bringe det til en afslutning" (p. 37)

I værkets tredje del finder man så objektiveringens par excellence, nemlig katalogfortegnelsen, hvor 205 cigaretskodder bliver minutøst beskrevet med anvendelsen af følgende inddelinger: Kategori, Habitat, Metode, Fundsted, Beskrivelse, Katalog, Nummer etc. Teksten til nr. 0195 lyder således: "Parliament. Katg. E Habt. Met IV. findst. aY. Sjældent set eksemplar" (p. 68). I alt 27 siders registreringer og ni noget grovrastede sort-hvide fotografier finder man i bogen.

I 2008 udgives en lille lyserød pamflet under titlen. *Samlingen. Afd.: fcgt. En kort gennemgang og præsentation af Samlingens afdeling f. fundne cigaretskod*, der følger sig til rækken af små kunstnerbøger med kategorisering og præsentation af efemert materiale. Her finder man ingen narrative ansatser som i *I skoddenes verden*. Betragtet under objektivitetens synsvinkel, kan det hævdes, at ansatserne var en beklagelig deroute ift. Samlingens mål. Gentaget er det i hvert fald ikke blevet. Hvad det næste bliver, står hen i det uvisse. Samlingen er et potentielt verdensarkiv, nej: et hverdagsarkiv, et arkiv for alt det, der først nu befinder sig på kanten til det synlige.

Bidragene fra C.I.R.K.A. og Samlingen udgør en interessant paravidenskabelig praksis, både som konceptuelle eksperimenter i egen ret, men også som særegen versionering af kunstnerbogen til dokumentation af et givent materiale, uanset om det hidrører fra det infra-ordinære eller det infra-humane. At det, placeret i dette krydsfelt mellem videnskab, kunst og litteratur, og med dets prægnante arkivpraksis (i disse år, hvor et af de markskrigeriske slagord just er *arkiv*) ikke har påkaldt sig større kritisk bevågenhed kan formodentlig forklares med kunstinstitutionens manglende sensibilitet for kunst i bogform, en tendens, der er kendetegnende for hele kunstnerbogsfeltet. At denne paravidenskabelige praksis endvidere snarere er spektakulært end egentlig spektakulær gør ikke tingene bedre, stedt som den er, her i oplevelsesøkonomiens tidsalder.

NOTER:

1 Selv bogførte Perec flere typer hverdagslige foreteelser, f.eks. i *Tentative d'épuisement d'un lieu parisien* (1975), hvor Perec fra den 18.-20. oktober 1974 opholdt sig på og ved Place Saint-Sulpice og noterede hvad der skete: biler, busser og folk, der passerer forbi.

2 arkivlkm.blogspot.com

3 I og med at pamfletterne ikke udgives kronologisk, må et sådant forsøg på gruppering nødvendigvis have en ganske tentativ karakter. Ville 100 forskellige (eller blot 50) pamfletter se dagens lys, kunne grundlaget for grupperingerne meget vel være ændret.

4 http://www.forlagetasterisk.dk/asterisk_grafik/boeger/CIRKAno44.html.

5 Le Brun's titel nævnes i pamfletten, men ikke de præcise kilder. Det drejer sig, så vidt jeg kan se, om "planches 33A/33B. Rapport de la Figure humaine avec celle du singe", formentlig taget fra Madeleine Pinault Sorensen et al.: *Dessins de Charles Le Brun Graves pour La Chalcographie Du Musée Napoleon en 1806* (Paris, 2000).

6 Denne morfing findes også som en fjorten minutters videoprojektion: "Prædarwinistisk evolutionslære (efter Le Brun)" (2008).

7 "Man kan i princippet konstruere, ikke blot alle de tekster der allerede findes i verden, men også alle kommende, endnu ikke eksisterende tekster, samt disse eksisterende og ikke-eksisterende teksters fejlbehæftede udgaver, og disse apokryffe udgaver, blot ved at sammensætte det latinske alfabets tegn, mellemrum, punktum, komma, A, B, C osv." (pamflet nr. 69, upag.). Citatet er kursiveret, oprindelsen (hvis det er en anden end forfatterne selv), er ikke opgivet.

8 http://en.wikipedia.org/wiki/Infinite_monkey_theorem.

9 "At first, said Phillips, "the lead male got a stone and started bashing the hell out of it. "Another thing they were interested in was in defecating and urinating all over the keyboard," added Phillips, who runs the university's Institute of Digital Arts and Technologies. Eventually, monkeys Elmo, Gum, Heather, Holly, Mistletoe and Rowan produced five pages of text, composed primarily of the letter S. Later, the letters A, J, L and M crept in. Phillips said the project, funded by England's Arts Council rather than by scientific bodies, was intended more as performance art than scientific experiment. The notion that monkeys typing at random will eventually produce literature is often attributed to Thomas Huxley, a 19th-century scientist who supported Charles Darwin's theories of evolution. Mathematicians have also used it to illustrate concepts of chance. The Plymouth experiment was part of the Vivaria Project, which plans to install computers in zoos across Europe to study differences between animal and artificial life. Phillips said the experiment showed that monkeys "are not random generators. They're more complex than that. "They were quite interested in the screen, and they saw that when they typed a letter, something happened. There was a level of intention there." (<http://www.arn.org/docs2/news/monkeysandtypewriters051103.htm>)

10 De nævnte dyr er følgende: *felis silvestris* catus (domestic cat, kat), *clupea harengus* (sild), *lemmus lemmeus* [sic!] (lemming), *loxodonta cyclotis* (den afrikanske skovelefant), *diceros bicornis bicornis*, [sic!] (sort næsehorn), *ailuropoda melanoleuca* (den store panda) og *ursus maritimus* (polarbjørn). Det burde have heddet "lemmus lemmus" og "diceros bicornis".

11 Rotter er også emnet for Bjørn Friis Thomsens bog *Rottemades*, der udkom i 2008 på * [asterisk]. Her er det dog ikke rotternes skrift, der er tale om, men derimod menneskenes. Thomsen arbejdede en periode som rottefænger i Esbjerg og omegn. Bogen består af de anmeldelser som kommunen modtog fra privatpersoner i området, hvoraf flere tydeligvis har rotter på loftet.

12 Som det angives i pamfletten er ISO 8859-1 "et standardiseret 8-bit tegnsæt, der kan anvendes på de fleste computere, og omfatter alle ASCII-tegn, samt de fleste specialtegn brugt i vesteuropæiske sprog".

13 Se min ph.d.-afhandling *Appropriering, system, bogobjekt. Litterære afførelsesstrategier hos den danske tresseravantgarde 1964-1970* (Roskilde, 2009), pp. 203-214. Se også C. T. Funkhouser: *Prehistoric Digital Poetry. An archeology of forms, 1959-1995* (2007) og Christoph Klütsch: *Computergrafik. Ästhetische Experimente zwischen zwei Kulturen. Die Anfänge der Computerkunst in den 1960er Jahren* (2007).

14 Man kan diskutere om *En fortløbende bibliografisk registrant* (2006) hører med til Samlingen-serien. Indsamlingsprincipperne for de 83 marmorerede bogomslag, der er inkluderet i denne registrant, er de samme som *Samlingen*, men der anvendes ikke forkortelser. Endvidere er materialet (reproducerede bogomslag) anderledes end det efemere materiale, der er gengivet i pamfletterne. Et andet fint registreringsprojekt er Lasse Krog Møllers *224 stykker himmel* (2003).

15 En udstilling af tilsvarende feltundersøgelser finder man bl.a. her: "En feltundersøgelse og topografiske beskrivelse af et nærmere afgrænset område i Nansensgade" (Galleri Signe Vad, 2008), "Genstande hjembragt fra rejser gennem umiddelbart genkendelige og dog alligevel fremmedartede egne." (The Piccadilly Exhibition Company #1, Machverket, 2009) og "Bidrag til en situations- og topografisk beskrivelse af et nærmere afgrænset geografisk område" (Martin Asbæk Gallery, 2009).